

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **T. K. D. D.**, zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 9. 2024, č. j. 78 A 2/2024 - 75, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížnost žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) směřuje proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 6. 2024, č. j. CPR-31222-3/ČJ-2024-930310-V234. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Odboru cizinecké policie ze dne 29. 4. 2024, č. j. KRPU-11355-31/ČJ-2024-040026, kterým byla stěžovatelce uložena povinnost opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále jen „EU a smluvních států“), podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), přičemž dle § 50a odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla stěžovatelce stanovena i doba k opuštění území členských států EU a smluvních států, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí..

[2] V kasační stížnosti stěžovatelka žádá, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Uvádí, že nesplněním povinnosti opustit území EU (a smluvních států) by se vystavovala hrozbě uložení správního vyhoštění, s nímž je vždy spojena doba zákazu vstupu na území. Stěžovatelka je v ČR od roku 2018 trvale usídlena, sdílí zde společnou domácnost se svým manželem, panem N. D. D., nar. X, a dvěma nezletilými dětmi, N. D. D. N., nar. X, a N. H. P., nar. X, které zde od roku 2020 plní povinnou školní docházku; současně očekává

příchod dalšího potomka (v době podání návrhu je v 5. měsíci těhotenství). Nepřiznáním odkladného účinku by byla těhotná stěžovatelce, jejímu manželovi a jejich nezletilým dětem způsobena nenahraditelná újma spočívající ve významném narušení soukromého a rodinného života, zásahu do řádného vývoje, výchovy a výživy nezletilých dětí a ohrožení těhotné stěžovatelky na životě a zdraví, což by představovalo porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "Úmluva"), čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a porušení principu ochrany nejlepšího zájmu nezletilého dítěte dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Stěžovatelka si je vědoma, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti má povahu mimořádného opatření, zdůrazňuje však, že se jedná o jediný prostředek, jak dosáhnout toho, aby konečný úspěch kasační stížnosti nebyl jen formální.

[3] Stěžovatelka přicestovala do ČR za svým manželem, který se zde usadil v roce 2010. V roce 2020 je následovaly jejich společné nezletilé děti, které zde od tohoto roku plní povinnou školní docházku. Stěžovatelka i její manžel sobě a svým nezletilým dětem opakovaně prodložovali povolení k pobytu a nikdy se nedopouštěli žádného protiprávního jednání. V roce 2023 však o své pobytové oprávnění přišli v důsledku nesprávné volby zmocněnce pro účely řízení o žádosti o prodloužení jejich pobytového oprávnění. Tento zmocněnec nedoložil na vyzvu Ministerstva vnitra požadované doklady, řízení o jejich žádosti bylo zastaveno a podané odvolání zamítnuto. Stěžovatelka ani její manžel nebyli včas informováni o stavu řízení, v důsledku čehož zmeškali lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Tyto specifické okolnosti způsobují, že je celá rodina nucena k trvalému přesídlení do země původu. Nejde pouze o dočasné vycestování, jelikož z pohledu zákona o pobytu cizinců ve spojení s nařízením vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu, nemá stěžovatelka a její rodinní příslušníci žádné jiné možnosti řešení své pobytové situace na území České republiky.

[4] Stěžovatelka zdůrazňuje, že je aktuálně těhotná, v 5. měsíci těhotenství, přičemž jí nebylo ošetřujícím lékařem doporučeno cestování na velké vzdálenosti, což doložila lékařskou zprávou. Pokud by musela neprodleně vycestovat do země původu, vystavovala by tím sama sebe i svého očekávaného potomka ohrožení života a zdraví, a to v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Spolu s ní by museli vycestovat i její manžel a nezl. děti. V zemi původu s ohledem na dobu pobytu v ČR již nemají zajištěno ubytování ani ekonomické zázemí a byli by pak vystaveni nejen narušení jejich duševní pohody, ale taktéž možné hmotné nouzi. V České republice byl stěžovatelce a jejímu manželovi poskytnut hypoteční úvěr, který postupně splácí. V souvislosti s uložením povinnosti opustit území, jsou manželé nuceni k vyřešení otázky vlastnictví nemovité věci a dalšího splácení hypotečního úvěru, protože jeho splácení z příjmů dosahovaných v zemi původu je naprosto nemyslitelné.

[5] Stěžovatelka s ohledem na vše uvedené stěžovatelka shrnuje, že v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti jí hrozí nenahraditelná újma spočívající ve významném narušení soukromého a rodinného života, v ohrožení stěžovatelky a očekávaného potomka na životě a zdraví a v nevratném narušení řádného vývoje, výchovy a výživy jejich dvou nezletilých dětí. Nelze přitom akceptovat závěr, že by stěžovatelka byla nucena opustit území České republiky teprve v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, jak opakovaně potvrdil Nejvyšší správní soud, například v usnesení ze dne 15. 9. 2021,

pokračování

č. j. 3 Azs 246/2021 - 39. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se nemůže nijak dotknout práv třetích osob, jelikož napadeným rozsudkem a správními rozhodnutími bylo zasahováno pouze do práv a zájmů stěžovatelky a její rodiny. Stěžovatelce současně nejsou známy zrádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti mohlo být v rozporu s jakýmkoli veřejným zájmem.

[6] Žalovaná ve svém vyjádření s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Upozornila, že práva na spravedlivý proces nemůže být užito jako obecného nástroje pro další legalizaci pobytu na území ČR. Přiznání odkladného účinku by navíc bylo v rozporu s veřejným zájmem, aby se na území ČR zdržovali pouze ti cizinci, kteří respektují právní řád ČR a dodržují právní předpisy.

[7] Nejvyšší správní soud po posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a po zvážení všech důvodů a skutečností předestřených stěžovatelkou dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu jsou splněny.

[8] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[9] Odkladný účinek lze tedy na základě návrhu stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) tato újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně.

[10] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce charakterizoval v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[11] V souvislosti s posuzováním újmy hrozící stěžovatelce Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatele a jeho konkrétní situaci. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu, což stěžovatelka naplnila tvrzeními o hrozícím zásadním zásahu do jejího soukromého a zejména rodinného života. Nejvyšší správní soud má za dostatečně osvědčenou hrozící vážnou újmu spočívající v intenzivním zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky v důsledku bezodkladného vynuceného opuštění ČR. Stěžovatelka má v ČR pevné rodinné vazby; na území ČR žije její manžel a dvě nezletilé děti vzešlé z tohoto manželství, které zde plní povinnou školní docházku, a co je nejpodstatnější, stěžovatelka je těhotná (cca v 6. měsíci), přičemž dle přiložené lékařské zprávy má

doporučený klidový režim, bez námahy a dlouhého cestování. Nejvyšší správní soud má tak za splněnou první podmínku pro přiznání odkladného účinku.

[12] S ohledem na charakter předcházejících správních rozhodnutí, potažmo napadeného rozsudku, nemůže dle Nejvyššího správního soudu přiznáním odkladného účinku dojít k újmě jiných osob, neboť se týká toliko veřejných subjektivních práv stěžovatelky (s důsledky rovněž pro její rodinné příslušníky). Je tak splněna též druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku.

[13] Pokud jde o možný rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, je nutné poměřit zájem stěžovatelky na ochraně jejích výše uvedených práv se zájmem společnosti na ochraně veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení je třeba vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality poměřovat intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího stěžovateli s intenzitou možného narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Jak již bylo výše uvedeno, újma způsobená stěžovatelce nepřiznáním odkladného účinku by mohla být za současné situace podstatná. Stěžovatelka doposud na území České republiky nepáchala trestnou činnost ani činnost ohrožující bezpečnost státu. Její jediné provinění je spatřováno v neoprávněném pobytu na území ČR bez platného pobytového oprávnění. Nejvyšší správní soud tedy po posouzení všech okolností věci konstatuje, že intenzita hrozícího narušení veřejného zájmu by vzhledem k předběžné povaze přiznání odkladného účinku byla velice nízká. Vážením intenzity možného narušení veřejného zájmu s intenzitou hrozícího zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky, s ohledem na její současný stav a s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu jejích nezletilých dětí ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, lze dle názoru kasačního soudu dospět k závěru, že újma, která by stěžovatelce vznikla vycestováním před rozhodnutím o kasační stížnosti, je výrazně větší oproti hrozbě, kterou stěžovatelka dle dostupných informací aktuálně představuje pro veřejný pořádek a bezpečnost. Přiznání odkladného účinku by proto nebylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[14] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud stěžovatelce vyhověl a její kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že odkladný účinek žalobě přiznal v posuzované věci již krajský soud, postačuje přiznat odkladný účinek kasační stížnosti pouze ve vztahu k napadenému rozsudku (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019 - 38, č. 4039/2020 Sb. NSS), čímž bude z hlediska odkladného účinku až do právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci samé obnoven stav, který zde byl před právní mocí napadeného rozsudku.

[15] Zbývá doplnit, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy a nelze z něj jakkoli předjímat budoucí meritorní rozhodnutí o podané kasační stížnosti (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu